

PŘEDDŮCHOD

Základní informace v otázkách a odpovědích

(Za kontrolu a doplnění patří poděkování JUDr. Petru Večeřovi; 25. 9. 2013)

1) jaký je rozdíl mezi důchodem a předdůchodem?

Předčasný důchod

Před dosažením důchodového věku mohou lidé požádat o předčasný starobní důchod. Do předčasné penze může jít člověk v závislosti na ročníku narození o tři nebo o pět let dříve. Nevýhodou je, že důchod zůstane trvale krácen. Penze se krátí za každých i započatých 90 kalendářních dnů dřívějšího odchodu - a to tím více, čím dříve před dovršením důchodového věku člověk o předčasnou penzi požádal. Zahájení výplaty pět let před důchodovým věkem může podle výše důchodu znamenat jeho trvalé krácení i o 20 a více procent. Nezbytnou podmínkou pro přiznání předčasného starobního důchodu je, aby pojištěnec ke dni přiznání této dávky měl již získanu dobu pojištění potřebnou pro nárok na řádný starobní důchod.

Předdůchod

Nevyplácí se ze státního rozpočtu, na předdůchod si musí člověk naspořit sám. Pro výplatu před důchodovým věkem je nutné mít naspořeno tolik, aby měsíční splátka dosáhla alespoň 30 procent celorepublikové průměrné mzdy. Výplatu nelze přerušit nebo pozastavit, pokud se v průběhu čerpání člověk vrátí do práce, předdůchod se vyplácí dál. Stát platí po celou dobu čerpání předdůchodu za pojištěnce zdravotní pojištění.

2) kolik let před řádným důchodem ho můžu využít?

Minimálně 2, maximálně 5. Je však nutné splnit několik podmínek:

- založené doplňkové penzijní spoření
- dosažení „předdůchodového věku“
- musíte mít dostatek naspořených úspor
- musíte spořit minimální dobu (5 let)

3) kolik let musím mít odpracováno?

V tabulce „kdy do důchodu?“ se zjistí skutečné datum nároku na důchod a od toho data se odečte 2 - 5 roků, podle toho, kdo bude chtít kolik let předdůchodu využít.

Rozdíly v důchodovém (i předdůchodovém) věku mužů a žen jsou zcela srovnány až u ročníku **1975**. Na předdůchodový věk ženy tedy **nemá vliv počet vychovaných dětí** ani jejich datum vzniku nároku na nekrácený starobní důchod.

Kdy do důchodu?						
(Tabulka uvádí počet let + měsíců)						
Rok narození	Důchodový věk činí u					
	mužů	žen s počtem vychovaných dětí				
		0	1	2	3 a 4	5 a více
1936	60+2	57	56	55	54	53
1937	60+4	57	56	55	54	53
1938	60+6	57	56	55	54	53
1939	60+8	57+4	56	55	54	53
1940	60+10	57+8	56+4	55	54	53
1941	61	58	56+8	55+4	54	53

1942	61+2	58+4	57	55+8	54+4	53
1943	61+4	58+8	57+4	56	54+8	53+4
1944	61+6	59	57+8	56+4	55	53+8
1945	61+8	59+4	58	56+8	55+4	54
1946	61+10	59+8	58+4	57	55+8	54+4
1947	62	60	58+8	57+4	56	54+8
1948	62+2	60+4	59	57+8	56+4	55
1949	62+4	60+8	59+4	58	56+8	55+4
1950	62+6	61	59+8	58+4	57	55+8
1951	62+8	61+4	60	58+8	57+4	56
1952	62+10	61+8	60+4	59	57+8	56+4
1953	63	62	60+8	59+4	58	56+8
1954	63+2	62+4	61	59+8	58+4	57
1955	63+4	62+8	61+4	60	58+8	57+4
1956	63+6	63+2	61+8	60+4	59	57+8
1957	63+8	63+8	62+2	60+8	59+4	58
1958	63+10	63+10	62+8	61+2	59+8	58+4
1959	64	64	63+2	61+8	60+2	58+8
1960	64+2	64+2	63+8	62+2	60+8	59+2
1961	64+4	64+4	64+2	62+8	61+2	59+8
1962	64+6	64+6	64+6	63+2	61+8	60+2
1963	64+8	64+8	64+8	63+8	62+2	60+8
1964	64+10	64+10	64+10	64+2	62+8	61+2
1965	65	65	65	64+8	63+2	61+8
1966	65+2	65+2	65+2	65+2	63+8	62+2
1967	65+4	65+4	65+4	65+4	64+2	62+8
1968	65+6	65+6	65+6	65+6	64+8	63+2
1969	65+8	65+8	65+8	65+8	65+2	63+8
1970	65+10	65+10	65+10	65+10	65+8	64+2
1971	66	66	66	66	66	64+8
1972	66+2	66+2	66+2	66+2	66+2	65+2
1973	66+4	66+4	66+4	66+4	66+4	65+8
1974	66+6	66+6	66+6	66+6	66+6	66+2
1975	66+8	66+8	66+8	66+8	66+8	66+8
1976	66+10	66+10	66+10	66+10	66+10	66+10
1977	67	67	67	67	67	67
1978	67+2	67+2	67+2	67+2	67+2	67+2
1979	67+4	67+4	67+4	67+4	67+4	67+4
1980	67+6	67+6	67+6	67+6	67+6	67+6
1981	67+8	67+8	67+8	67+8	67+8	67+8
1982	67+10	67+10	67+10	67+10	67+10	67+10
1983	68	68	68	68	68	68
1984	68+2	68+2	68+2	68+2	68+2	68+2
1985	68+4	68+4	68+4	68+4	68+4	68+4
1986	68+6	68+6	68+6	68+6	68+6	68+6
1987	68+8	68+8	68+8	68+8	68+8	68+8
1988	68+10	68+10	68+10	68+10	68+10	68+10
1989	69	69	69	69	69	69
1990	69+2	69+2	69+2	69+2	69+2	69+2
1991	69+4	69+4	69+4	69+4	69+4	69+4
1992	69+6	69+6	69+6	69+6	69+6	69+6
1993	69+8	69+8	69+8	69+8	69+8	69+8
1994	69+10	69+10	69+10	69+10	69+10	69+10
1995	70	70	70	70	70	70
1996	70+2	70+2	70+2	70+2	70+2	70+2
1997	70+4	70+4	70+4	70+4	70+4	70+4
1998	70+6	70+6	70+6	70+6	70+6	70+6

1999	70+8	70+8	70+8	70+8	70+8	70+8
2000	70+10	70+10	70+10	70+10	70+10	70+10
2001	71	71	71	71	71	71
2002	71+2	71+2	71+2	71+2	71+2	71+2

4) kolik let musím platit důchodové pojištění?

důchodový věk	doba pojištění
před r. 2010	25 let
v r. 2010	26 let
v r. 2011	27 let
v r. 2012	28 let
v r. 2013	29 let
v r. 2014	30 let
v r. 2015	31 let
v r. 2016	32 let
v r. 2017	33 let
v r. 2018	34 let
po r. 2018	35 let

Pro zjištění, kolik činí potřebná doba pojištění, je rozhodující výhradně rok dosažení důchodového věku. Pojištěnci, který ke dni dosažení důchodového věku nezískal potřebnou dobu pojištění, nemůže být starobní důchod k tomuto dni přiznán.

5) musím v předdůchodu platit zdravotní a důchodové pojištění?

Občané v předdůchodu neplatí zdravotní pojištění (platí je stát) ani důchodové pojištění (předdůchod patří mezi vyloučené doby, do doby pojištění se však nezapočítává).

6) v kolika letech je možný odchod do předdůchodu - nejdříve v 60 nebo i dřív?

I dříve, je-li to pět let před řádným důchodem, je to však nevratné rozhodnutí a musíte mít na předdůchod naspořeno! Přerušit nebo ukončit vyplácení předdůchodu předčasně není možné, rozhodnutí o výplatě této dávky je nevratné.

7) musím odejít na „celé roky“ nebo můžu odejít např. 2 a čtvrt roku před řádným důchodem?

Odejít mohou do předdůchodu kdykoliv mezi 2 - 5 lety před nárokem na řádný starobní důchod, podmínkou jsou celé měsíce a naspořená finanční částka.

8) kolik musím mít naspořeno?

Pro zjednodušené počítání to je na každý rok asi 100 000 Kč. Přesně to určuje zákon pro čerpání předdůchodu, který předepisuje, že každá měsíční splátka předdůchodu (rozumí se měsíční čerpání z naspořených peněz) musí dosahovat výše alespoň 30 % průměrné mzdy za kalendářní rok předcházející první splátce. Tzn., pokud vám začne být předdůchod vyplácen v roce 2013, rozhodující je průměrná mzda za rok 2012, která činí 24 408 Kč měsíčně, z toho 30 % je 7 323 Kč. Údaje platné pro následující roky bude možno vyčíslit přesně vždy až v první polovině prosince. Předdůchod se musí vyplácet po měsících.

Pokud jste penzijní smlouvu uzavřeli před rokem 2013, šlo o tzv. penzijní připojištění. Zásadní rozdíl oproti doplňkovému penzijnímu spoření je však ten, že z penzijního připojištění nelze předdůchod vyplácet. Pokud máte tedy smlouvu sjednanou před několika

lety, musíte se svou penzijní společností uzavřít smlouvu o doplňkovém penzijním spoření, na základě které se vaše úspory převedou ze starého penzijního připojištění (tzv. transformovaného fondu) do nového režimu spoření. Tento převod podle odhadů bank může trvat několik měsíců. Délka spořicí doby se vám však bude sčítat i za dobu, kdy jste měli založené penzijní připojištění.

9) když mám naspořeno, stačí ty peníze doložit nebo je musím dát do nějakého fondu/na nějaký účet?

Při čerpání předdůchodu je nutné mít naspořeno na doplňkovém penzijním spoření (penzijní připojištění je potřeba přeměnit u penzijního fondu na doplňkové penzijní spoření) takovou částku, aby měsíční výplata z předdůchodu činila alespoň 30 % průměrné mzdy stanovenou MPSV.

Můžete si spořit postupně nebo také můžete peníze na účet penzijního spoření složit jednorázovým vkladem. Je však nutné dodržet minimální dobu spoření, která je 5 let!

10) budu mít ještě nárok na režijku?

Ne, pouze v případě odpracování 30 let v provozu dráhy, a to až po přiznání řádného starobního důchodu si lze požádat o výjimku ministra dopravy ČR. S přiznáním nároku na JV pak musí souhlasit všechny odborové centrály působící na ČD, a.s.

11) můžu si v té době přivydělávat?

Kdykoliv během pobírání předdůchodu lze začít opět pracovat nebo vykonávat výdělečnou činnost.

12) co (v jakém časovém předstihu a kde) si musím před odchodem do předdůchodu zařídit (oznámit, nahlásit apod.)?

Min. 2 měsíce před odchodem do předdůchodu se musí dát výpověď penzijní společnosti s uvedením důvodu (úhrada jednorázového pojistného pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu ze všech prostředků účastníka - zákon č. 427/2011 Sb. § 6 - (1) a § 8 c)). Samozřejmě předem je třeba si zjistit, kolik je na penzijním spoření na tento účel finančních prostředků. Dotaz na penzijní společnost lze dát elektronicky nebo písemně, ta musí do 3 dnů dle zákona odpovědět. Teprve pak lze požádat o vyplácení předdůchodu.

Zaměstnavateli se musí oznámit min. 2 měsíce předem úmysl odchodu do předdůchodu (výpovědní lhůta dle ZP), zdravotní pojišťovně a ČSSZ tuto skutečnost nahlásí penzijní společnost nejpozději v den vyplacení 1. splátky předdůchodu elektronicky a předdůchodci písemně. Předdůchodce je povinen oznámit zdravotní pojišťovně nejpozději do 8 dnů, že se stal příjemcem starobní penze na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu od penzijní společnosti „Název“.

13) co (v jakém časovém předstihu a kde) si musím před nárokem na řádný důchod zařídit (oznámit, nahlásit apod.)?

Před nárokem na řádný starobní důchod si je třeba požádat na ČSSZ o výpočet důchodu k datu, které dle zákona vychází, a to nejlépe 3 měsíce předem.